

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การเสียชีวิตสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

กรรมการปกครอง ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๔/๑๔๕๓ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาสรุปความได้ว่า ตามที่มาตรา ๒๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติให้ผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งต้องเสียชีวิตสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นนั้น กระทรวงมหาดไทยได้รับการหารือปัญหาข้อกฎหมายดังนี้

๑. จังหวัดอุดรธานี นายสุนันท์ พงษ์ภา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หายโศก อำเภอบ้านผือ ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๔๓ และไม่ได้แจ้งเหตุของการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ต่อมาสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหายโศก ระหว่างวันที่ ๑-๗ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ได้รับเลือกตั้งวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๓ และได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๓ ซึ่งต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ และอำเภอบ้านผือได้ประกาศเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๓ จะถือว่านายสุนันท์ฯ เป็นผู้เสียชีวิตตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวหรือไม่

๒. จังหวัดนครสวรรค์ นายแสวง แสงอุไร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และไม่แจ้งเหตุหรือเหตุอันมิได้เป็นเหตุอันสมควรในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.๓๒) ซึ่งจากข้อเท็จจริงนายแสวงฯ ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๔๓ ต่อมาสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางตาหงาย ระหว่างวันที่ ๑-๗ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางตาหงาย เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๓ และคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดนครสวรรค์ ประกาศ ส.ว. ๓๒ ในวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๓ จังหวัดจึงหารือว่า

(๑) นายแสวงฯ จะต้องพ้นจากตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางตาหงายหรือไม่ อย่างไร และหากต้องพ้นจากตำแหน่ง ตั้งแต่เมื่อใด และใครมีอำนาจวินิจฉัยหรือมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว

ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ นร ๐๖๐๑/๐๓๗๐ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

(๒) จะมีผลต่อคำตอบแทนขณะดำรงตำแหน่งอย่างไร

(๓) หากบุคคลดังกล่าวยังไม่ได้รับคำวินิจฉัยหรือมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งแล้วไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๔ จะมีผลต่อการพิจารณาวินิจฉัยหรือมีคำสั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งหรือไม่ อย่างไร

๓. จังหวัดราชบุรี นายเสรี อนันโท เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจอมบึง อำเภोजอมบึง มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและไม่แจ้งเหตุหรือเหตุอันมิได้เป็นเหตุอันสมควรในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว. ๓๒) ซึ่งจากข้อเท็จจริงนายเสรีฯ ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๔๓ ต่อมานายเสรีฯ สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางจอมบึงในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๓ และคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดราชบุรี ประกาศ ส.ว. ๓๒ ในวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ จังหวัดจึงหารือว่า

(๑) นายเสรีฯ จะต้องพ้นจากตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจอมบึง ตั้งแต่เมื่อใด และผู้ใดจะเป็นผู้สั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

(๒) องค์การบริหารส่วนตำบลจอมบึงจะต้องดำเนินการแทนตำแหน่งที่ว่างเมื่อใด

กระทรวงมหาดไทย ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นเป็น ๒ แนวทาง คือ

แนวทางที่หนึ่ง ในขณะนี้ยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งยังไม่ได้เข้าควบคุมและดำเนินการเลือกตั้ง หรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ฉะนั้น มาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา จึงยังไม่มีผลใช้บังคับกับการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และการวินิจฉัยในเรื่องการตัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิของบุคคลต้องเป็นไปตามมาตรา ๔๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมีได้กำหนดกรณีเสียสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวไว้ ในการนี้จึงไม่เป็นผู้เสียสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแต่อย่างใด

แนวทางที่สอง มาตรา ๒๓(๓) ดังกล่าวมีผลบังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว เนื่องจากเห็นว่ามาตรา ๖๔ ของรัฐธรรมนูญฯ ได้กำหนดให้บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง บุคคลซึ่งไม่ไปเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งย่อมเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ รวม ๔ ประการ ซึ่งรวมถึงการเสียสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นด้วย และมาตราดังกล่าวเป็นกฎหมายพิเศษที่ออกตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ วรคสอง จึงมิได้มีบทบัญญัติให้ยกเว้นไม่ใช้บังคับกับการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนี้แต่อย่างใด จึงเห็นว่ามาตรา ๒๓(๓) ย่อมมีผลใช้บังคับกับการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นทุก

ประเภทแล้ว

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นปัญหากฎหมายที่มีผลกระทบต่อ การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น เพื่อให้ได้แนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไปจึงขอหารือ ดังต่อไปนี้

๑. มาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาฯ ใช้บังคับกับการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่ เพียงใด

๒. หากนำมาใช้บังคับกับการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว

(๑) จะมีระยะเวลาการเสียสิทธิตั้งแต่วันเลือกตั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิหรือวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศบัญชีรายชื่อผู้เสียสิทธิ จนถึงวันเลือกตั้งครั้งที่ผู้นั้นไปใช้สิทธิ

(๒) นายอำเภอจะมีอำนาจวินิจฉัยการเป็นผู้ขาดคุณสมบัติสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๔๗ ตรี วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฯ หรือไม่ หรือจะต้องร้องขอต่อศาลให้มีคำวินิจฉัย

(๓) ในกรณีที่ต้องร้องขอต่อศาลให้วินิจฉัยการเป็นผู้ขาดคุณสมบัติสมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอในฐานะผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลให้มีคำวินิจฉัยได้หรือไม่ อย่างไร

(๔) ในระหว่างที่ยังมิได้มีคำวินิจฉัยให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวเป็นผู้ขาดสมาชิกภาพ หากบุคคลดังกล่าวไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วจะมีผลต่อการวินิจฉัยให้เป็นผู้ขาดสมาชิกภาพหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือข้างต้นประกอบกับได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว สรุปประเด็นปัญหาที่หารือได้ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง บทบัญญัติมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ จะนำมาใช้บังคับกับการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่ ถ้านำบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้ ระยะเวลาการเสียสิทธิตามมาตรา ๒๓ จะเริ่มตั้งแต่เมื่อใด

ประเด็นที่สอง ในกรณีที่นำมาตรา ๒๓ มาใช้บังคับกับการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หากผู้เสียสิทธินั้นได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องขาดจากสมาชิกภาพหรือไม่ ผู้ใดเป็นผู้วินิจฉัย และในระหว่างที่ยังไม่มี

คำวินิจฉัยให้ขาดสมาชิกภาพ หากผู้นั้นไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วจะมีผลต่อการวินิจฉัยให้เป็นผู้ขาดสมาชิกภาพหรือไม่ รวมทั้งเมื่อต้องออกจากตำแหน่งแล้วจะกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่กระทำไปแล้วหรือไม่ เพียงใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า ในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น นอกจากผู้สมัครจะต้องเป็นผู้มีสิทธิและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามหรือไม่มีเหตุอื่นที่กฎหมายว่าด้วยการนั้นกำหนดแล้ว จะต้องเป็นผู้ที่สามารถใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ด้วย เพราะการมีสิทธิไม่ได้หมายความว่าสามารถใช้สิทธินั้นได้เสมอไปหากมีกฎหมายอื่นใดจำกัดการใช้สิทธิ เมื่อมาตรา ๒๓^๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ได้จำกัดสิทธิของบุคคลบางประการอันเนื่องจากการที่บุคคลนั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ โดยบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓ (๓) ให้เสียสิทธิหลายประการรวมทั้งสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น การเสียสิทธิดังกล่าวมีลักษณะเป็นการตัดตัวบุคคลนั้นไป และเป็นผลให้สิทธิที่มีอยู่ตามกฎหมายอื่นในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นอันต้องเสียไป ฉะนั้น เมื่อไม่ไปใช้

^๑ มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒ หรือแจ้งเหตุแล้วแต่เหตุนั้นมีใช้เหตุอันสมควรให้ถือว่าผู้นั้นเป็นบุคคลซึ่งไม่ไปเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ให้ผู้นั้นเสียสิทธิดังต่อไปนี้

(๑) สิทธิยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น

(๒) สิทธิร้องคัดค้านการเลือกกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

(๓) สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น

(๔) สิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

(๕) สิทธิเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมาย ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

(๖) สิทธิเข้าชื่อร้องขอให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

(๗) สิทธิเข้าชื่อร้องขอให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคล ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๘) สิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

การเสียสิทธิตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดเวลาตั้งแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้งครั้งที่ผู้นั้นไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

สิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาก็ย่อมเสียสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น

ส่วนการเสียสิทธิจะเริ่มตั้งแต่เมื่อใดนั้น เห็นว่า มาตรา ๒๓ วรรคสอง บัญญัติให้สิทธิเลือกตั้งแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้งที่ผู้ไม่ไปใช้สิทธิ จึงต้องเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้งที่ผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นต้นไป ส่วนการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีประกาศบัญชีรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งภายหลังจากวันเลือกตั้งนั้น เห็นว่าเป็นเอกสารหลักฐานที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเท่านั้น ไม่ได้มีผลให้ระยะเวลาการเสียสิทธิแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๓ วรรคสอง แต่อย่างใด

ประเด็นที่สอง เห็นว่า เมื่อการเสียสิทธิเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ผู้ไม่ไปใช้สิทธิเป็นต้นไป ผู้ไม่ไปใช้สิทธิย่อมย้อนหลังไปถึงวันที่ผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาครั้งนั้น และหากเป็นการเสียสิทธิไปก่อนวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ก็จะต้องถือว่าการสมัครไม่สมบูรณ์ เพราะไม่อาจใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ นายอำเภอซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายย่อมมีอำนาจเพิกถอนการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในภายหลังต่อมา จะเป็นเพียงให้เหตุการณ์เสียสิทธิยุติลงเท่านั้น ไม่ได้ทำให้สิทธิการสมัครรับเลือกตั้งที่เสียไปแล้วนั้นกลับมีผลสมบูรณ์ขึ้นได้แต่อย่างใด

สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ที่กระทำไปแล้วก่อนถูกเพิกถอนออกจากตำแหน่ง เมื่อการเสียสิทธิมีผลย้อนหลังไปจนถึงวันที่ผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอันทำให้ผู้ไม่ไปใช้สิทธิดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ การพ้นจากตำแหน่งนี้จะไม่กระทบถึงการใดที่ผู้ไม่ไปใช้สิทธิได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้ ตามที่มาตรา ๑๙^๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้บัญญัติไว้ ส่วนคำตอบแทนขณะที่ดำรงตำแหน่งนั้น ถ้าเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตแล้วก็ย่อมมีสิทธิได้รับคำตอบแทนในระหว่างนั้นได้ แต่การที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภานั้น หากผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้รู้อยู่แล้วว่าตนไม่ไปใช้สิทธิ โดยไม่ได้แจ้งเหตุผลให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ ย่อมไม่อาจถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตมาแต่ต้น

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) มีความเห็นเพิ่มเติมว่า เนื่องจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจะต้องมีกระบวนการจัดทำตามมาตรา ๒๒^๓ แห่ง

^๒ มาตรา ๑๙ ถ้าปรากฏภายหลังว่าเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้ผู้ไม่ไปใช้สิทธิพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งเช่นนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้ไม่ไปใช้สิทธิได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่

^๓ มาตรา ๒๒ เมื่อครบกำหนดสามสิบวันหลังจากวันเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และมีได้แจ้งเหตุตามมาตรา ๒๑ หรือแจ้งเหตุไว้แล้วแต่เหตุนั้นมิใช่เหตุอันสมควร เพื่อให้ผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งดังกล่าวแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่อบุคคลซึ่ง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาฯ ซึ่งจะประกาศภายหลังวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาเป็นระยะเวลาพอสมควร จึงทำให้เกิดปัญหาว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้สมัครและบางรายอาจได้รับเลือกตั้งไปแล้วทั้งที่เป็นผู้เสียสิทธิ ฉะนั้น เพื่อที่จะป้องกันมิให้มีปัญหารับสมัครผู้เสียสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในขณะที่ยื่นใบสมัคร ส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องนี้จึงสมควรที่จะมีระเบียบในการรับสมัครที่จะให้ผู้สมัครต้องนำพยานหลักฐานมาแสดงว่าตนเป็นผู้ไปใช้สิทธิ ซึ่งอาจเป็นเอกสารที่ทางราชการจัดทำขึ้นหรือเอกสารอื่นใดที่รับรองการไปใช้สิทธิ โดยอาจหารือกับคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เกิดความรอบคอบ ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและไม่เกิดความเสียหายจากการเพิกถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นจากตำแหน่งในภายหลัง

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เมษายน ๒๕๕๕

คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศ และให้บุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับจากวันสิ้นสุดของการแจ้งเหตุดังกล่าวแล้วแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้แจ้งเหตุทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๒๑ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม